

A TEXTILMUNKÁS

A MAGYARORSZÁGI TEXTILMUNKÁSOK SZÜVETSÉGÉNEK KÖZLEMÉNYEI

Megjelenik évente tízszer. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII, Magdolna ucca 5-7. Erre a címre kérünk minden küldeményt. — Telefon: 38-0-53.

A textiliparhoz tartoznak: A fonó- és szövőgyárakban, festődékekben fehérítő- és appretúra-üzemekben dolgozó munkások, paszományosok, kötészvők, kötélgyártók, szítaszövők, kékfestők, kelme- és fonalfestők, műhímzők, szemfűdél-készítők, kötők, kenderkikészítők, lentisztítók, fehérneművarrók.

**Uj helyiségünk: VIII. kerület,
Magdolna ucca 5, földszint 1. (Vasmunkás-Otthon)**

Szervezkedni és szervezni

Ezzel a felhívással fordulunk ezen a helyen is a textiliparban dolgozó munkássághoz. Ez a kötelessége minden dolgozónak, fiatalnak, öregnek, férfinak, nőnek egyformán.

Ha valahol és valaha fontos volt a szervezkedés és szervezés, úgy ebben az iparban foglalkoztatott munkásságnak fokozott szüksége van a szervezkedésre és összetartásra, a munkásegüttérzésben rejlő erőre. Ebben az iparban van a *legalacsonyabb munkabér, a leghosszabb munkaidő, a legdurvább bánásmód*. Noha a textiliparban foglalkoztatott munkásság 80%-a nő, ez nem gátolja a munkaadókat abban, hogy a munkaidőt heti 48 óra helyett 57—62, sőt 70 órára felemeljék. Ez alatt a hosszú munkaidő alatt a férfi szakmunkások (szövők, festők) jó ha megkeresik a heti 24 pengős átlagot. A segéd munkásoknak 25—30 fillér órabérük van. A női szakmunkások (szövőnők) 18—22 pengős átlagos heti keresetet is alig tudják elérni. A segéd munkásnők 15—20 fillér órabért kapnak. Minden jóérzésű ember kritikáját kihívják ezek a munkaviszonyok, amelyek a textilgyárakban uralkodnak.

És mégis azt tapasztaljuk, hogy a szaktársak nem akarják megérteni a szervezkedés és szervezés fontosságát. Ezer kifogás hangzik el, ha kimegyünk a munkásokhoz és szervezkedésre szólítják fel őket. Majd, ha a többi is belép, akkor ő is, — mondják legtöbb esetben; egyik sem akar, nem mer az első lenni. Pedig, ha a folytatást kívánatosnak tartjuk, akkor egynek el kell kezdeni.

Miért ne legyek én az első, ezt tartsa

szem előtt minden szaktárs, ha komoly elhatározása a szakszervezetbe belépni.

Majd ha javul a kereset, szívesen csatlakozunk mi is, — hangzik másfelől, közben a szervezetlen tömeg állandóan rontja a munkabéreket és senki sem védi, nem áll útjába a kizsákmányolás fékezett uralmának.

Előfordult több ízben, hogy a szervezetlen munkásság is megunja az éhbérért való robotot: úgynevezett vadsztrájkba lép —, sok esetben kéri fel a szövetséget a sztrájk levezetésére. Igérnek szervezkedést, hűséget, összetartást. Ha azután a szövetség nem ér el eredményt — mert a mozgalom természetesen nincs előkészítve —, akkor azt mondják, nem érdemes szervezkedni, hiszen nincs eredmény. Ha némi sikerrel ér véget a mozgalom, akkor meg úgy gondolkoznak: minek szervezkedjünk, miért fizessünk járulékot, a szervezet úgylis segít rajtunk, ha bajban vagyunk.

És mert a szaktársak nagy része helytelenül gondolkozik, ezért nem tudunk nagyobb eredményt elérni ebben az iparban, amelyben a munkaadók a nyereségszámlát évről évre súlyos milliókkal növelik, ugyanakkor a munkásság jutalma a tudóvész.

Ha nagyobb darab kenyeret, tisztességebbé bánásmódot, több szabadidőt akarunk, nincs más út, mint az osztálytudatos alapon álló szervezkedés.

Ezért, szaktársak, igyekezzünk megnyerni a tőlünk távol állókat, meggyőzni a helytelenül gondolkozókat, erősítsük a szakszervezetünket. Tegye meg minden szaktárs önmaga és a közösség iránti kötelességét, szervezkedjen és szervezzen.

Hírek a textiliparból

A magyar textilipar soha nem remélt fejlődést mutat. A magyar textilgyárak egyedül látják el az ország fogyasztását, a külföldi készáruk behozatala teljesen megszűnt.

A szünetelő gyárakat ismét üzembe helyezik. Az Első Debreceni Textilgyár Rt., a Kartonnyomógyár Rt. megkezdte a termelést. A győri Gráb-féle Textilgyár Rt. Budapesten is bejelentette cégét és konfekcionálásra rendezkedik be. A Soroksári Textilművek Rt. fehérítő-, festő- és apretúraüzemekkel bővíti gyárát. A Magyar Kender- és Jutáipar Rt. posztógyártásra rendezkedik be. A pápai Perutz Testvérek 100.000 pengő befektetéssel bővítik gyárukat.

A gyárak egyöntetűen panaszkodnak, hogy a jó szakmunkásokból és mesterekből hiány van.

Igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a külföld részéről a magyar textilárak iránt. Egyes gyárak Egyiptomból nagy megrendeléseket kaptak. A textilgyárak fejlődését élénken igazolja az alábbi kimutatás, mely a magyar textilgyárak gépberendezését tünteti föl:

A textilipar gépberendezése 1921-től 1932-ig:

	1921	1931	1932
Pamutfonóorsó — — —	33.000	226.000	250.000
Pamutszövőszék — — —	4.100	12.000	12.000
Gyapjufonóorsó — — —	5.800	50.000	50.000
Gyapjuszövőszék — — —	370	1.850	1.850
Lenfonóorsó — — —	10.000	20.000	20.000
Kenderfonóorsó — — —	1.500	5.500	5.500
Len- és kenderszövőszék	600	1.393	1.393
Jutafonóorsó — — —	10.000	11.000	11.000
Jutaszövőszék — — —	565	881	881
Selyemfonókatlan — — —	456	456	456
Selyemszövőszék — — —	550	1.420	1.685
Szalag gép — — —	150	540	540
Nyomó-rouleau — — —	52	50	53
Hulladékfonóorsó — — —	5.800	13.500	13.500

Mi csak örülni tudnánk a textilipar szédületes fejlődésének, ha a fejlődéssel a munkások életszínvonala is emelkedett volna. Mi nem tartjuk sem emberinek, sem az ország közgazdasága érdekében valónak azokat az alacsony munkabéreket, amelyeket a textilgyárak fizetnek a munkásoknak. A textilgyárak vezetőinek tudniuk kellene, hogy a munkásság, mely a textilgyárakat a fejlődésben szaktudásával és szorgalmas munkájával támogatta, egyforma tényezője a termelésnek. Nem lehet a munkásságot rab-szolgamódról kezelni és kizsákmányolni.

A munkásság, mint a termelés egyenrangú tényezőjének emberi elbánáshoz és az életfenntartását biztosító munkabérekhez van joga, nem lehet a hatalom eszközével a munkásságot elnyomatásba taszítani és tartani.

Meg kell változni a textilgyárakban annak a felfogásnak, hogy a versenyképességet a munkabérek letörésével és a munkaidő meghosszabbításával lehet biztosítani.

A textilgyárak munkásai figyeljenek fel, vegyék észre, mi történik körülöttük. Míg a textilipar él, virul, fejlődik, addig a munká-

sok a munkahelyükön éhezve, agyongyörtörve, sokszor betegesen dolgoznak. Ezeknek az embertelen állapotoknak a megszüntetését a textilipari munkásoknak akarni kell; ha azt akarják, hogy életük emberibb legyen, szervezkedjenek. A szervezkedés és összetartás erejével mindent elérhetnek.

Mi történik az üzemekben!

A Horváth Miksa Rt. szőnyegszövőgyár munkásai megelégtették a sorozatos munkabéretörést. A torontáli szövőosztályon megszüntették az órabéres rendszert. Napi két pengőt fizetnek a szaktársnőeknek. Ahol meghagyták az órabéres rendszert, egyesek órabérét húsz fillérre szállították le. Az üzem munkásai szervezetlenek, így kénytelenek mindent tűrni. Most megindult közöttük a szervezőmunka. Ha szervezve lesznek, rendezni akarják sérelmeiket.

A váciúti Jutagyár teljes üzemmel éjjelnappal dolgozik. A gyárban szakmunkáshiány van. Ennek ellenére a munkások a legnyomorúságosabb munkabérek mellett dolgoznak. A munkások látják, hogy szervezetlenül az életviszonyaik csak tovább romlanak, most szervezkedni akarnak. Reméljük, hogy a komoly szervezkedés és összetartás meghozza a gyár munkásainak a megfelelő eredményeket.

A Vorstehér-gyár munkásai a keresztényszocialisták vezetésével bérharcba léptek. A bérharc a keresztényszocialisták vezetésével elbukott. A jobb sorsra érdemes szaktársak kénytelenek továbbra is filléres munkabérek mellett dolgozni. Reméljük, most már tudni fogják, hogy hol a helyük, hol kell szervezve lenniük.

MI HÍR A KÖRNYÉKEN.

A Loden-posztógyár munkásai komoly és eredményes szervezőmunkát végeznek. Meg akarják szüntetni a felhalmozott sérelmeket. A szervezés megkönnyítése érdekében (Albertfalván a Grabsits-féle vendéglőben, Erzsébet királyné út 10) befizetőcsoportot létesítettek. Július 23-án gyűlést akartak tartani, de a hatóság a gyűlést nem engedte meg, azzal az indoklással, hogy a Loden-gyári munkásoknak még nincsen helyicsoporthuk. Ennek eredményeként létesült a befizetőhely. Szaktársaink mozgékonyasága biztosíték arra, hogy munkájuk eredménnyel fog járni.

Az Újpesti Pamutgyárban a Bedeaux-mérnök és néhány piros bugyogóra vágyó műhelyvezető a legképtelenebb állapotokat teremttették. A munkások úgy mennek dolgozni, mintha a siralomházba kellene menniük. A munka három csoportban éjjelnappal folyik. Az éjjeli szövőcsoport főnöke a legdurvább módon bánik a munkásokkal. A gyárban a büntetések napirenden vannak. Az így levont pénzek hováfordítása a munkások előtt ismeretlen. (Talán az iparfelügyelő érdeklődhetne ebben az ügyben. — A

szerk.) Sportjárulék címén kettőezer munkástól személyenként és hetenként tíz fillért vonnak le. A szövőben a férfi segéd munkások 14—15 pengőt keresnek. A nagy hőségben 37 fokos melegben dolgoztak, nem volt szabad ablakot nyitni. Az automatagépeknél már egy munkástól 20—24 gép kezelését kívánják. A munka alatt a gépek fele áll, mert a munkás képtelen a sok gép kezelését végezni. A termelés újjászervezése néhány hete történt, az eredmény ismét a munkások megkárosítása. Ez esetben a mesterek is hátrányosan jönnek ki, mert az eddigi tíz óra utáni százalékot csak nyolc óra után kapják a vászonvizsgálók és a varrodákban dolgozók 48 órás munkahétén átlag 10 pengőt keresnek. A keresztényszociális befolyás az üzem munkásainak csak nyomorúságot és szenvedést hozott.

Az Első Rákospalotai Kötőgyár munkásai a munkabérük állandó csökkentése miatt július 21-én sztrájkba léptek. A gyár vezetősége 10%-tól 35%-ig terjedő munkabérek csökkentést akart végrehajtani. Közbelépésünkre megindultak a munkások és a gyár vezetősége között a tárgyalások. Többnapos tárgyalás után teljes megegyezés jött létre. A gyár vezetősége a munkások sérelmeit és minden panaszait meghallgatta és elrendelte a munkások sérelmeinek a megszüntetését. Egyes munkanemeknél a munkabérek 4%-tól 11%-ig terjedően emelkedtek, az üzem munkásai szervezve vannak, ami biztosíték az eredmények megtartására.

A kispesti szaktársak július 27-én nyilvános textilmunkásgyűlést tartottak. Horváth Pál szaktárs, a Szövetség titkára ismertette a textilmunkások és munkásnők szakmai helyzetét, elhatározták, hogy legmesszebbmenő áldozatkész agitációt indítanak a kispesti textilgyárakban a szervezkedés érdekében. Tűrhetetlennek tartják a textilgyárakban uralkodó bánásmódot és a munkabérvizsnyokat. A gyűlésen megállapították, hogy ezeket a sérelmeket csak szervezkedés útján, az összetartás erejével lehet megszüntetni.

Pesterzsébeti levél

A kapitalista válság a pesterzsébeti szakmunkások ezreit dobta az uccára. Rongyosan, éhesen hiába járnak munkát keresni, nem találhatnak, nincs munka. Dacára a kapitalista válságnak, kiskorú, gyenge gyermekeket, feleséget kénytelen beengedni a textilgyárakba, mert ott még van munkaalkalom. Ezt a textilbárók a maguk javára ki is használják. Lehetetlen alacsony bérekért dolgoztatnak. Nem ritka a heti 50—60 órára 4, 6, 8 pengős kereset. Ezekből a borzasztó alacsony bérekből hetenként 50 fillért, 1 pengőt vonnak le büntetés címén. A műhelyek egészségtelenek, a bánásmód nagyon rossz. Ha ezeket a dolgokat figyelemmel kísérjük, meggyőződhetünk arról, hogy nem mi szocialis-

ták vagyunk a lázítók. Lázítanak a fent lefektetett adatok. A textilgyárak vezetőinek van rá gondjuk, hogy az üzemből dolgozó munkásoknak ne legyen idejük gondolkodni, ne legyen idejük tanulni. De mégis felismerik az osztályhelyzetüket, felismerik azt, hogy ők is emberek, joguk van az élethez. Nem is követelni akarnak, csak a már meglévő bérekből nem hagynak elvenni. A gyárak vezetőségei minden lehetőséget megragadnak arra, hogy letörjék őket. A munkások között is akadnak olyanok, akik nem saját magukon és azzal munkástársaikon is igyekeznek segíteni, hanem a gyárosokon. Ezek a munkások vagy a gyár olcsóságosai, vagy tudatlanok.

A Pesterzsébeten legutóbb lezajlott Uniói sztrájk elvesztése is ezen múltott.

Textilmunkásnők! Ti, akik egész nap a gyárban robotoltok, utána főztök, mostok, takarítottok, gyermekeiteket nevelitek, meddig akartok még így élni? És ti, fiatal lányok és fiúk, akik még nem ismeritek az életet, ne legyetek magatoknak az ellenségei. A mi sirásaink és jajgatásaink nem hallatszának át a kipárnázott ajtókon s így nem jutnak el az igazgató urak füleihez.

Ha a sorsotokon segíteni akartok, szervezkedjétek! Mert csak szervezeten lehet a textiltökések kizsákmányolása ellen küzdeni. Ha nagyobb darab kenyeret akartok és rendszer bánásmódot, higiénikus műhelyeket, harcolni kell érte. Harcolni pedig csak egységes erővel, komoly, szervezett munkásokkal lehet, mert harcaink másképpen biztosítva nincsenek.

Gyertek közénk, szeretettel várunk. Összejöveteleink minden pénteken este 8—10 óráig a pesterzsébeti Vasmunkásotthonban vannak.

VEGYES

Egy bizalmas beszéde a munkások értekezletén. Tisztelt Szaktársak! Nem mondok valótlan, ha azt mondom, hogy nincsen egyetlen iparág, ahol a munkások annyira ki vannak zsákmányolva, mint a textiliparban. Mindnyájan tudjuk, hogy ez azért lehetséges, mert a textilgyárak munkásai és munkásnői nagy részben szerveztelenek. Ezért szükséges, hogy mi is szervezve legyünk és védelmezzük a magunk ügyét. Szaktársaim! Mi a mozgalmunkat befejeztük, amennyi erőnk volt, annyi eredményt elértünk. Ne gondolja önök közül senki, hogy ezeket az eredményeket szerveztelenül, a szakszervezet segítségével nélkül is el tudtuk volna érni. Ez legyen tanulság mindnyájunk részére és legyünk hű és kitartó állandó tagjai a szociáldemokrata textilmunkások szövetségének. Szaktársnők! Mi nem várhatjuk a textilgyárak gazdag tulajdonosaitól, hogy ők önként adjanak rendesebb munkabéreket. Azt nekünk kell a mi szövetségünkkel és összetartásunkkal kiharcolni. Ezért sohase feledkezzünk meg arról, hogy nekünk olyan lesz az életünk, amilyent a mi erőnkkel, összetartásunkkal magunk teremtünk. A mai jó munkamenet, amely a textilgyárakban van, alkalmás

Ha elolvastad ezt a lapot, add oda annak, aki még nem olvasta!

arra, hogy a textilgyárban dolgozó munkás-ság rendezze az embertelen munkabéreket és megszüntesse az embertelen bánásmódot, ezért kötelessége minden textilipari munkásnak és munkásnőnek, hogy szervezkedjen. *Barátság!*

A szaktársakat felkérjük, hogy minden ügyükben bizalommal forduljanak hozzánk, szívesen leszünk segítségükre.

Hároméves textilipari tanfolyam. Már régi panasz a magyar textiliparnak, hogy képzett szakembereket, fonó- és szövőmestereket még mindig külföldről kell drága pénzen angasztálnia. A belföldi textil-szakoktatás nem tartott lépést a textilipar gyorsiramú fejlődésével. Van ugyan egy textilipari szakiskolánk, ennek tanfolyama azonban eddig mindössze egyéves volt, ami nem elégséges az alapos mesterképzéshez. Az iskola kibővítéséről már régebben folynak tanácskozások. A kereskedelmi miniszter az érdekeltekkel folytatott megbeszélésen a textilipari szakiskola 3 éves tanfolyamára való kibővítése mellett döntött. Ennek a döntésnek megfelelően ősszel, az iskolaév elején már megkezdődik az első tanfolyam, amelyhez a megkívánt előképzettség 4 középiskola. Tekintettel arra, hogy a régi struktúrájú egyéves tanfolyamra, amelyhez a 18. életév betöltése és 2 évi szakgyakorlat szükséges, már sok elfogadott jelentkező van, egy évig még ezt a tanfolyamot is fenntartják.

70.000 selyemgyári munkás sztrájkol Amerikában. Az amerikai selyemmunkások szövetsége a szövőipari kódex-tervezet elfogadása elleni tiltakozásul elrendelte az általános sztrájkot, amely hetvenezer munkást érint. Röviddel a sztrájk kimondása előtt a selyemgyárosok szövetsége közvetítésre kérte föl a munkaügyi minisztert a gyárosok és a munkások között.

A Társadalombiztosítóval kapcsolatos panaszok ügyében *Horváth Pál* szaktárs, a Szövetség titkára ad felvilágosítást naponta a hivatalos órák alatt.

A Munkásifjúság, a szakszervezeti és szocialista ifjúság tanító, buzdító és szórakoztató lapjának nyári száma bő terjedelemben, tanulmányos tartalommal megjelent. Legyen ott minden munkáscsalád asztalán! Egyes szám ára 10 fillér. Kapható a Népszava-könyvkereskedésben, VII, Erzsébet körút 35. sz. és a szakszervezetben.

Lehet költségesebb gyógyászati segédeszközt adni. A kormány most kiadott 6000 933. számú rendeletének 4. §-a szerint, a biztosítottnak vagy családtagjának a szükséges költségesebb gyógyászati segédeszköz kiadható, ha a biztosított vagy helyette más személy (közület) megfizeti azt a különbözeti összeget, amely a költségesebb gyógyászati segédeszköz legmagasabb ára között van. Például az OTI-nál 30 pengő értékig kiadják a gyógyászati segédeszközt. Ha azonban a szükséges segédeszköz 30 pengőnél drágább, akkor is kiadják, ha az igénybevevő a különbözeti összeget megfizeti.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK

Ha nagyobb darab kenyeret, magasabb munkabért akarsz, lépj be a Szövetségbe és szerezz annak új tagokat!

Beiratkozni lehet, Budapesten: a központban, VIII, Magdolna ucca 5, délelőtt 9—1 óráig, délután 5—8 óráig.

I. ker., Fehérvári út 42: Munkásotthonban, szombaton délután 4—7 óráig.

Obudán: Selmeciu Munkásotthonban, szombaton délután 4—7 óráig.

Angyalföldön: Váci út 97, I. em. 6, Vasmunkásotthonban, naponta délután 5—8 óráig.

Környéken: Pesterzsébeti Munkásotthonban, Nagy György István ucca 2, pénteken este 7—9 óráig.

Kispesten: Munkásotthonban, Teleki ucca 48, csütörtökön és szombaton este 6—8 óráig.

Újpesten: Munkásotthonban, Kolozsvári u. 55, szombaton délután 4—8 óráig.

Albertfalván: Grabsits-vendéglőben, Erzsébet királyné u. 10, szombat délután 4—7 óráig.

Vidéken: Békéscsabán: Munkásotthonban.

Gyulán: Munkásotthonban.

Győrben: Munkásotthonban.

Szegeden: Munkásotthonban.

Felhívás a munkanélküli szaktársakhoz és szaktársnőkhöz! A Budapesten és környékén lakó munkanélküli textilgyári munkások és munkásnők — nyilvántartásuk és munkahelyezésük érdekében — jelentkezzenek a központi irodában: Budapest VIII, Magdolna ucca 5, fdsz. I. szám alatt. *A vezetőség.*

Szerkesztői üzenetek.

N. Jolán: A textilipari munkások tízezeitől függ, hogy a mi szaklapunk minél sűrűbben és minél nagyobb terjedelemben jelenjen meg. — **K. Mária:** Igaza van, minden bérmozgalmat jól kell előkészíteni. Ezért kell az önök üzemének is jól szervezve lennie. — **Sz. Gizella:** Nagyon helyesen teszik, ha az üzemben előforduló minden visszaélést közölnek velünk, hogy azok megszüntetése iránt intézkedhessünk. — **T. Kató:** Munka után bármely napon jöjjenek be a szervezetbe: Budapest VIII, Magdolna ucca 5. sz., mondják el panaszait, mi szívesen megírjuk a Textilmunkásban és a Népszavában. — **Újpesti pamutgyáriak:** Örülünk, hogy egyetértetek velünk és sürgősnek és fontosnak tartják a textilipari munkások megszervezését és életviszonyaik megjavítását. — **B. Józsefné:** A keresztényszocialisták káros tevékenységének megszüntetését a szociáldemokrata textilipari munkások szakszervezetének a megerősítésével, szervezetlen szaktársaink megszervezésével és nevelésével érhetjük el.

Felelős szerkesztő és kiadó: Horváth Pál.

Világosság-nyomda Rt. VIII, Conti ucca 4. — Műszaki igazgató: DEUTSCH D.